

Источники и литература:

1. Анцупов А. Я., Шипилов А. И. Словарь конфликтолога, 2009 г. – Режим доступа : <http://vocabulary.ru/dictionary/887/word/krizis-voeno-politicheskii>
2. Заика В. Н. Понятие “жизненного кризиса” в психологии и его инвариативность. Режим доступа : <http://platinov-s.com/index.php?name=psu&op=view&id=30&pag=1&num=1>
3. Концепции современного естествознания / под редакцией Л. А. Михайлова [Электронный ресурс]. – Режим доступа к сайту : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Science/mihail/index.php
4. Коргамбаев А. Истинная сущность рынка. Режим доступа : <http://www.proza.ru/>
5. Левинтов Н. Г. Теоретически-методологический аспект проблемы общенационального кризиса. – Ульяновск, 1980. – С.111
6. Меликишвили Л. Кризисные трансформации этнической культуры в полиэтничном обществе. – Режим доступа : http://krotov.info/lib_sec/04_g/ruz/ia_13.htm
7. Музыка О. А. Бифуркации в природе и обществе: естественнонаучный и социосинергетический аспект. // Современные наукоемкие технологии, 2011. – №1 С. 87-91
8. Платонов Ю. Социологический глоссарий к книге "Народы мира в зеркале геополитики" – Режим доступа : <http://voluntary.ru/dictionary/624/word/yekologicheskii-krizis>
9. Рамазанов С. П. Кризис в российской историографии начала XX века: В 2ч. Ч. 1 : Постановка и попытка решения проблемы. – Волгоград : Издательство Волгоградского университета, 1999. – С.144
10. Рассказов Л. Д. Социальная защита населения как механизм регулирования кризисов городского сообщества. Сибирский государственный технологический университет, 2006. – Режим доступа : <http://library.krasu.ru/ft/ft/articles/0103761.pdf>
11. Селезнев М. А. Социальная революция (методологические проблемы). - М.: МГУ, 1971. – 348 с.
12. Скворцов Л. Язык требует заботы. Но какой? // Литературная учеба №3/2009 – Режим доступа : <http://www.lych.ru>
13. Толковый словарь русского языка / Под ред. Д. Н. Ушакова. – Режим доступа : <http://www.sovslov.ru/tolk/krizis.html>

Яцкевич І.В.**УДК331.101.262:338.5****ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АЛЬЯНСУ
У ГАЛУЗІ ЗВ'ЯЗКУ**

Анотація. У статті досліджено значимість соціальної відповідальності в альянсових відносинах у галузі зв'язку та особливості її оцінювання.

Ключові слова: альянс, альянсові відносини, соціальна відповідальність, оцінка, учасник-партнер.

Аннотация. В статье рассмотрены основы культуры управления на предприятиях и особенности социально-психологической направленности.

Ключевые слова: альянс, альянсовые отношения, социальная ответственность, оценка, участник-партнер.

Abstract. This article covers the basics of management culture in enterprises and especially the socio-psychological orientation.

Keywords: alliance alyansovye relations, social responsibility, evaluation, participant-partner.

Постановка проблеми. Галузь зв'язку України за останні роки стрімко розширюється. Так, за 2012 р. споживачам надано телекомунікаційних, поштових та кур'єрських послуг на 52,3 млрд.грн., що на 1,1 % більше, ніж за 2011 р., що пов'язано з постійною взаємодією «попиту» та «пропозиції» на послуги зв'язку [1]. Взаємодія цих двох сил зробила галузь зв'язку одним з провідних секторів зростання в економіці України та однією з найважливіших складових соціальної, культурної та політичної діяльності.

З боку «попиту», зростання тягне зростаючої залежності від телекомунікаційних та інформаційних технологій у всіх сферах людського життя – у всіх секторах економічної та соціальної діяльності, в уряді, в сфері надання державних послуг, а також в управлінні громадської інфраструктури, в гонитві за знаннями і вираження культури, в контролі навколишнього середовища, а також у зв'язку з надзвичайними ситуаціями, будь то природного чи техногенного характеру.

З боку «пропозиції», зростання штовхає швидкі технологічні зміни, які безперервно підвищувати ефективність існуючих продуктів, систем і послуг зв'язку, а також забезпечити основу для безперервного потоку інновацій в кожній з цих областей. Особливої уваги заслуговує конвергенції телекомунікаційних, інформаційних, радіомовлення і видавничої технології, які значно збагатили зв'язку можливості вибору для споживачів.

Формування глобальних ринків і загострення конкуренції спонукали підприємства зв'язку до розробки нових стратегій та пошуку більш ефективних форм співпраці між підприємствами (організаціями, установами) дозволяють опертися на сильні сторони учасників, вирішувати стратегічні завдання, зміцнюючи конкурентні переваги кожної із сторін через формування альянсових відносин.

Сучасні інформаційні і телекомунікаційні технології істотно змінюють не тільки те, як надаються послуги, але і те, як проводимо дозвілля, реалізуємо свої цивільні права, виховання дітей. Вони мають вирішальний вплив на зміни, які відбуваються в соціальній структурі суспільства, економіці, розвитку інститутів демократії тощо. Дане становище сприяє тому, що керівники підприємств поступово приходять до розуміння того, що соціальна відповідальність стає важливою управлінської категорією для здійснення ефективної підприємницької діяльності у галузі зв'язку.

Аналіз досліджень та публікацій. Питаннями соціальної відповідальності займалися такі вчені-економісти як Безгодов А. В., Клепиков Д. М., Пасечникова Л. В. тощо [2...5]. Однак, дані питання недосліджені з урахування галузевих особливостей, в тому числі у галузі зв'язку.

Метою статті є дослідження значимості соціальної відповідальності в альянсових відносинах у галузі зв'язку та особливості її оцінювання.

Дослідження основного матеріалу. Соціальна відповідальність альянсу галузі зв'язку (далі - СВАЗ) – взаємодія між учасниками-партнерами альянсу які здійснюють діяльність згідно до правових та етичних норм ведення підприємницької діяльності, будуючи свої відносини з партнерами на принципах дотримання професійних стандартів діяльності, фінансової відповідальності тощо з метою задоволення реальних потреб в галузі зв'язку відповідно до завдань соціального розвитку держави.

СВАЗ повинна відповідати вимогам суспільства. Якщо керівництво не реагує на зміни в соціальних вимогах, суспільство буде або змусити їх зробити це через закони або не дозволить учасниками-партнерами альянсу, щоб вижити. Тому довгострокові інтереси учасників альянсових відносин найкраще, коли управління бере на себе соціальні зобов'язання. Зображення організації підприємницької діяльності сподобається споживачам послуг зв'язку якістю надання своїх послуг та обслуговування клієнтів. Для довгострокового успіху учасників альянсових відносин має велике значення позитивний імідж в суспільній свідомості.

Учасники-партнери альянсу повинні збільшити турботу не тільки про фінансові інтереси, а також брати до уваги інтереси різних інших груп, таких як: [6].

- відповідальність по відношенню до учасників альянсових відносин – основні обов'язки управління є забезпечення справедливої і розумної норми прибутку на капітал, справедливу прибутковість від інвестицій;
- відповідальність по відношенню до співробітників – відповідальність керівництва до співробітників ставляться до справедливої заробітної плати, задовільні умови праці, трудових відносин управління і співробітників добробуту;
- відповідальність перед споживачами послуг зв'язку – в умовах конкурентного ринку, обслуговуючих споживачів послуг зв'язку повинна бути одним з першочергових завдань управління;
- відповідальність перед урядами – як частина їх соціальної відповідальності, учасники-партнери альянсу повинні вести бізнес справа в законному порядку, якщо чесно сплачувати всі податки і збори, і не повинні зашкодити державним посадовим осіб в корисливих цілях;
- відповідальність перед суспільством – соціально відповідальні ролі менеджменту у відношенні до спільноти як очікується, будуть виявляти свою політику по відношенню до зайнятості інвалідів і слабких верств населення, захисту навколишнього середовища, боротьби із забрудненням, створення промисловості у відсталих районах, а також надання допомоги жертвам стихійних лих тощо.

СВАЗ добровільний обов'язок учасника-партнера альянсу проводити таку політику, приймати такі рішення і слідувати таким напрямом діяльності, які бажані з погляду цілей і цінностей суспільства.

СВАЗ ґрунтується на тому, що раціональні економічні інтереси орієнтують дані взаємовідносини не тільки на отримання максимального прибутку кожного учасника-партнера альянсу, але і на отримання «загального» прибутку альянсу і на поліпшення власного «середовища існування» – соціальної, екологічної, політичної – шляхом взаємодії з державними органами при добровільному інвестуванні у розвиток галузі зв'язку та інформатизації.

Слід зазначити, що чим вище рівень розвитку суспільства, тим суворіше критерії до визначення СВАЗ. Під впливом зовнішніх факторів УПАЗ змушені ставати інформаційно-прозорими і соціально-відповідальними. Як показують дослідження [2, 4, 7] це дає значну перевагу у поліпшенні фінансових показників. Дана залежність сприяє в політиці підприємств зв'язку та інформатизації формуванню окремого напрямку діяльності – «соціальна відповідальність».

Критерії оцінки СВАЗ можуть бути різними в залежності від ряду факторів. Наприклад, в якому регіоні працює альянс, який її розмір, структура капіталу та ін. В якості критеріїв може виступати оцінка охорони навколишнього середовища, якості наданих послуг (робіт, продукції) зв'язку, відносин з працівниками, активності в різних благодійних програмах тощо. Однак, слід зазначити, що чим вище рівень розвитку суспільства, тим суворіше ці критерії. Під впливом зовнішніх факторів учасники-партнери альянсових відносин у галузі зв'язку змушені ставати інформаційно-прозорими і соціально-відповідальними.

Для оцінки СВІ за кордоном існують спеціальні етичні індекси. Підприємства включаються в них по трьом основним критеріям:

- ефективність діяльності по захисту навколишнього середовища;
- якість взаємовідносин з співробітниками та акціонерами;
- отримання прав людини.

Етичні індекси служать орієнтиром для SRI-фондів (socially responsible investments). Одним з пакетів етичних індексів є FTSE4Good. Щоб потрапити до нього, підприємства, що роблять істотний вплив на навколишнє середовище, повинні виконати ряд вимог [7].

Висновки. Проведені дослідження [2...7], дають змогу визначити, що на СВАЗ впливають такі фактори як створення і збереження робочих місць при формуванні альянсу, податкова дисципліна, виконання зобов'язань перед працівниками, взаємовідносини з учасником-партнером альянсових відносин у галузі зв'язку та інформатизації, роль у розвитку галузі зв'язку та інформатизації, підтримці регіональної соціальної інфраструктури. Визначені фактори дають нам змогу визначити залежність:

$$CBAZ = 1,03 + 0,08PM + 0,02PD + 0,123PI + 0,05BPA + 0,52PZI$$

де РМ – створення і збереження робочих місць при формуванні альянсу; ПД – податкова дисципліна; ЗП – виконання зобов'язань перед працівниками; ВПА – взаємовідносини з учасником-партнером альянсових відносин у галузі зв'язку та інформатизації; РЗІ – роль у розвитку галузі зв'язку та інформатизації, підтримці регіональної соціальної інфраструктури.

Дана залежність дозволяє оцінити соціальну відповідальності учасників-партнерів альянсу галузі зв'язку за допомогою шкали, див. табл. 1.

Таблиця 1. Шкала оцінювання соціальної відповідальності учасників-партнерів альянсу галузі зв'язку та інформатизації

Шкала	Характеристика критерію
CBAZ > 1	<i>Найвищий рівень СВАЗ.</i> В АЗ сформована комплексна діюча політика СВАЗ, прийнята в якості внутрішнього нормативного документа, здійснюється діяльність по всіх розділах соціальної відповідальності. Високий рівень інформування зацікавлених сторін про діяльність в області соціальної відповідальності, регулярний контроль і стабільно позитивна динаміка показників по всіх розділах СВАЗ. Найвищий рівень соціоорієнтованості. В АЗ здійснюється постійний моніторинг зовнішнього середовища з точки зору виникнення ризиків негативного впливу на стабільність розвитку АЗ, внаслідок чого ризики негативного впливу з боку зовнішнього середовища мінімальні.
0 < CBAZ < 1	<i>Високий рівень СВАЗ.</i> В АЗ сформована діюча політика СВАЗ, регламентується внутрішніми нормативними документами, здійснюється діяльність у галузі соціальної відповідальності за базовими розділами. Організований процес інформування зацікавлених сторін, динаміка показників стабільна і позитивна, контроль результативності ведеться за основними показниками СВАЗ. Високий рівень соціоорієнтованості. Ризики негативного впливу з боку зовнішнього середовища знаходяться під контролем.
CBAZ < 0	<i>Прийнятний рівень СВАЗ.</i> В АЗ сформована політика СВАЗ. Діяльність АЗ в області реалізації соціальної відповідальності охоплює ряд базових розділів соціальної відповідальності. Інтеграція в процедури управління, інформування зацікавлених сторін, а також процес контролю динаміки показників перебуває в процесі формування. Прийнятний рівень соціоорієнтованості. Ризики негативного впливу з боку зовнішнього середовища можливі, але здатні оперативно бути взятими під контроль

Розроблена модель залежності між соціальною відповідальністю учасників-партнерів альянсу галузі зв'язку та факторів які на неї впливають має концептуальний характер і відображає загальну логіку даного процесу.

Джерела та література:

1. Державний комітет статистики України. – Офіц. веб-сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Клепиков Д. М. Методика интегральной оценки состояния социальной ответственности предприятия / Клепиков Д. М., Пасечникова Л. В. [Электронный ресурс]. – Проблемы современной экономики. – № 1 (41). – 2012. – Режим доступа : <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=4013>
3. Безгодов, А. В. Очерки социологии предпринимательства / А. В. Безгодов, Д. П. Гавра . – СПб. : Петрополис, 1999 . – 224 с.
4. Социальная ответственность бизнеса: опыт России и Запада [Электронный ресурс]. – «Полит.ру» это информационно-аналитический портал. – Режим доступа : <http://www.polit.ru/article/2004/06/21/social>
5. Добровольное дело. [Электронный ресурс]. – Электронной газеты Фонда «Народная Инициатива». – № 3. – 2011. – Режим доступа : http://www.fondni.ru/digest/issues/08_2011_3/glossary.php
6. Social Responsibility of Management and Responsibilities of managers [Electronic resource]. – Access mode : <http://jacobkuttyta.hubpages.com/hub/Social-Responsibilities-of-Management>
7. Что такое социально ответственный бизнес? [Электронный ресурс]. – Офиц. сайт. Ассоциация «Укринтерстандарт». – Режим доступа : http://ukrinterstandard.com/ru/soc_otvet/cht_takoe_biznes.htm